ניט אלע טייען זיינען גלייך
פרובירט סאלאדא פלייווער
"SALADA" TEA
"פריש פון די גערטנער"

דעם רב'ס טאכטער

א העכסט שפאנענדיקער ראמאן פון דעם אידישן לעבן אין מיטל־אלטער
פון לעאן וויזענטעל

(פארזעצונג)

צום ערשטן מאל האט ער דאן באמערקט דעם שווערן רעגן און ער האט זיך געוואונדערט וואס ער האט אים ביז איצט כמעט גאר ניט געוואוסט פון אים. ער האט א טאפ געטאן זיין מאנטל און זיינע אנדערע קליידער און ער האט דערפילט ווי זיי זיינען דורכגענומען געווארן פון דעם רעגן, און ער האט ערשט איצט אנגעפאנגען ארומזוכן א פלאץ וואו זיך אויסצובאהאלטן פון ווייטער נאס צו ווערן.

קוים האט אבער אנגעפאנגען קומען צו זיך און צו זעען די ווירקלאכקייט, האט דער רעגן אים ביסלאכווייז אנגעפאנגען אפצוקילן און אין אים ווידער אויפצוואוועקן אידעלערע און מענשלאכערע געפילן. ער האט זיך שנעל אויסגעניכטערט פון דער באַרוישונג פון דעם אויסגעטרונקענעם וויין, און אידער ער אליין האט נאך באגריפן, האט ער ווידער געריינקט און געפילט ווי א נארמאלער מענש.

ניט ווייט פון דעם גרויסן מויער האט זיך געפונען א קליין שטיבעלע, וואס פלעגט מערסנטייל דינען פאר דער פרינצעסינס סאלדאטן צו האלטן וואך אין די טעג ווען אידן האבן ניט געטאָרט פארלאזן די געטא, אדער אין ציימן ווען קריסטן פון טירנא פלעגן מאכן איבערפאלן אויף די אידן און די פרינצעסין האט זיי געוואלט באשיצן. ער איז שנעל אריין אין דער קליינער הייזקע וואו ער האט פון זיך אראפגעווארפן דעם מאנטל און ער האט דארטן אפגעווארט א ווײַלע, ביז דער שטארקער וואסער שטראם פון הימל איז געווארן שוואכער און ער האט ווידער געקאנט פארזעצן זיין וועג.

אין דער צייט ווען ער האט זיך געפונען אין דער קליינער הייזקע האט ער נאך אמאל איבערגעקלערט אלץ, וואס מיט אים איז פארגעקומען, און ער איז אויך באלד געקומען צו דעם איינזעען, אז ער האט דא איינגנטלאך געוואלט באגיין א געמיינעם, נידערטרעכטיקן פארברעכן. ער האט געוואלט האנדלען ווי א ווילדע חיה, האט ער צו זיך געטראכט, און ניט ווי א מענש, א פרינץ.

עס האט ניט גענומען לאנג און ער איז שוין געווען אינגאנצן אויסגעניכטערט און ער האט ווידער געזעען חנה'לען אין יענער געטלאכער ליכט, אין וועלכער ער האט זי געזעען ביז איצט.. איר שיינער פנים איז ווידער געשטאנען פאר זיינע אויגן און אירע ליכטיקע אויגן האבן ווידער באלויכטן די טונקלקייט ארום אים.

— האב איך בלויז געוואלט באגיין א אינגלשע נארישקייט אדער אויך אן אפשייליכן פארברעכן? — האט ער זיך אליין געפרעגט.

און וואס מער ער האט זיך געשטעלט אזעלכע פראגן און וואס מער ער האט וועגן דעם געטראכט, אלץ מער איז אים קלאר געווארן, אז ער טאר אונטער קיינע אומשטענדן ניט האנדלען אזוי אוממענשלאך ווי זיין פריינט, דער יונגער גראף, האט אים געראטן.

אויסער דעם איז ער ביסלאכווייז אויך געקומען צו דער איבערצייגונג, אז זי איז דאך אנדערש פון אנדערע פרויען. ער האט ווידער פארשטאנען, אז חנה'לע וועט זיך ניט אונטערגעבן צו קיין מאן, אפילו ווען ער איז דער פרינץ, און אפילו ווען זי זאל אים ליבן מיט איר גאנצן הארצן. זי וואלט זיכער געקעמפט פאר איר ערע און עס וואלט אים שוין גארניט אנגעקומען אזוי לייכט זי ארייצוקריגן אין זיינע הענט.

אמת, אז אלס דער קרוין פרינץ פון טירנא, האט ער געהאט גענוג מיטלען, מיט וועלכע איר צו צווינגען צו דערפילן זיינע וואונשן. ער האט געקאנט אנווענדן פארשיידענע קונצשטיק און זי מיט גוואלד מאכן פאר זיין מעטרעסע, אבער צו אזא האנדלונג אי זער ניט געווען דער מאן; אזוי האנדלען וואלט ער קיינמאל ניט געקאנט.

פרינץ עמעריך האט זיך אונטערשיידעט פון זיין מוטער אויף אזוי פיל אז בעת זי איז געווען א שטרייגע, א גרויזאמע הערשערין, וועלכע האט זיך ניט אפגעשטעלט פאר קיין שום זאך צו דערגרייכן אירע צילן, איז ער שטענדיק געווען א זעלטן גוטער מענש, וואס האט פארדאמט די מעטאדן פון אנווענדן גוואלד מיטלען קעגן אנדערע.

און איצט? זאל ער איצט פארוואנדלט ווערן אין אזא ווילדער חיה ווי זיין מוטער באאמטע און ער זאל אויך אזוי האנדלען ווי זיי? זאל ער זיך אויך באנוצן מיט די זעלבע מיטלען וועלכע האבן אים שטענדיק געעקלט און וועלכע ער האט מער ווי איין מאל געהאפט אפצושאפן ווען ער וועט ווערן דער רעגירער פון דעם פירסטנטום?

עמעריך האט אויפגעשווידערט. ער האט פלוצלונג דערזען דעם ברוטאלן אמת פאר זיינע אויגן און עס האט אים אנגעפאנגען צו עקלען פאר זיך אליין.

אויסער דעם זיינען דורך זיין מוח דורכגעלאפן אויך אנדערע פראגן, אויף וועלכע ער האט ניט געקאנט געפינען קיין ענטפער.

— צי זיינען דאס בלויז טאקע קערפערלאכע און ליידנשאפטלאכע געפילן וועלכע טרייבן אים צו יענער אידישער מיידל? צי וועט ער דאן, ווען ער זאל שוין האבן דערפילט זיין פארלאנג נאך איר, שוין טאקע זיין פולשטענדיק באפרידיקט און ער וועט מער ניט דארשטן נאך איר? און וואס מער ער האט זיך געשטעלט אזעלכע פראגן, אלץ מער האט ער געמוזט איינזעען, אז מיט חנה'לע פארבינדט אים ניט בלויז ליידנשאפט פון דעם מאן צו דער פרוי, נאר אז אים טרייבט צו איר עפעס, וואס איז פיל הייליקער פון דעם: עפעס, וואס איז פיל אידעלער, און וואס לאזט זיך ני טאויסדריקן מיט קיין ווערטער.

ווען ער איז ווידער ארויסגעקומען פון דער הייזקע און דער שטארקער ווינט איז שוין געווען אינגאנצן איינגעשטילט און דער רעגן האט נאך נאך קוים וואס געלאזט פילן. דער הימל, וועלכער איז פריער געווען שווארץ און פארוואלקנט, האט זיך אנגעפאנגען אויסצולייטערן און די כמארעס האבן זיך מיט אן עלעקטרישער שנעלקייט פארנאנדערגעטראגן.

עמעריך האט געהאלטן זיינע אויגן געווענדעט אויף דער האלבער לבנה, וועלכע האט זיך געזוכט דורכצוברעכן דורך די איבערבלייבעכץ פון די וואלקנס, און האט פון מינוט צו מינוט אלץ מער און מער באלייכט די שטאט און די פעלדער ארום איר.

די שנעלע ענדערונג אין דעם וועטער, דער איבערברויך אין דער שטיקענדער לופט און די אפקילנדע אטמאספערע, האבן אים געהאלפן צו פארטרייבן די לעצטע רעשטן פון דעם וויין אין זיך. דער שיין פון דער לבנה האט אים אריינגעבראכט אין א נאך טיפערער ראמאנטישער שטימונג, און זיין פארלאנג נאך חנה'לען איז איצט געווארן נאך שטארקער, נאך מעכטיקער און ברוינזנדער ווי פריער.

(ווייטערס קומט)

דאקטוירים
Doctors' Directory
IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
53 578	51 250	דר. ס. דזש. בערמאק, 834 מיין סטריט אפיס שטונדן פון 2—4 און 7—8 DR. J. C. BERMACK
54 107	54 107	דר. דזש. ברענער, 402 סעלקירק עוועניו אפיס שטונדן: 3—5, 7.30—8.30 DR. J. BRENER
26 947	53 422	דר. א. גוטמאן, 714 טאראנטא דזשענ. טראסט בילדינג, 283 פארטעדזש עוע., קאר. סמיט אפיס שטונדן: 10—12, 2—6 און ביי אפאינטמענטס DR. A. GUTTMAN
22 717	54 429	דר. ס. דזשאוויש, 404 באיד בילדינג שטונדן: 11—12, 3—6 און ביי אפאינטמענטס DR. SIMON JAUVOISH
26 600	28 153	דר. ה. הערשפילד, 576 מיין, קאר. אלעקסאנדער אפיס שטונדן: 11—1, 2—5 און 7—9 DR. H. HERSHFIELD
53 181	53 181	דר. י. פערלמאן, 291 באראוס, קאר. טשארלס אפיס שטונדן: 3—5 און 7—8 DR. I. PEARLMAN
54 866	51 968	דר. ס. קאברינסקי, סוויט 2 קראמפ בלאק (מיין און דאפערין עוועניו) אפיס שטונדן: 3—5 און 6.30—8 DR. S. KOBRINSKY
53 915	52 614	דר. סעם ראדין, ראיאל בענק בילדינג (מיין און סעלקירק) אפיס שטונדן: 3—4 און 6—8 DR. SAM RODIN
88 916	59 473	דר. א. ל. שובין, שטונדן 11—12 און 2—6 אפיס: בענק אף קאמערס בלדג, מיין און אלעקסאנדער רעזידענס: 375 מאקריי עוועניו DR. A. L. SHUBIN

אויגן, אויערן, נאז און האלז

Office	Residence	
29 110	51 848	דר. י. ה. בעקמאן, 613 באיד בילדינג DR. J. H. BECKMAN
24 465	51 359	דר. ד. מ. דזשענאף, 830-2 סאמערסעט בלאק DR. D. M. GENOFF

קינדער קראנקהייטן

Office	Residence	
88 013	53 320	דר. ה. מעדאווי, 904 באיד בלדג. 3—5; 332 מאניטאבא עוו. 11—12 DR. H. MEDOVY
22 446	55 332	דר. דזשא. ה. שאפירא, 604 באיד בילדינג שטונדן: 3—5 און ביי אפאינטמענטס DR. GEO. H. SHAPERA

דענטיסטן
Dentists Directory
IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
51 560	41 652	דר. י. בן עזרא, ב.א. 962½ מיין, קאר. סעלקירק DR. I. BEN EZRA, B.A.
53 720		דר. מ. ברעגמאן, סט. 1 סט. דזשאנס בלק. 984 מיין DR. M. A. BREGMAN
56 056		דר. ס. טשורטשיל, סוויט 1 טריק בלאק, 972 מיין סט. DR. S. H. CHURCHILL

איר מאן האט געלאכט פון איר
אבער ניט לאנג

"איך האב אנגעהויבן נעמען קרושען זאלץ פאר מאגנקראנקהייט און פאר די לעצטע צוויי יאר בין איך געווען אינגאנצן פריי פון ווייטיק. עס איז אמאקע. איך נעם דאס היינט אויך ווייל איך האב אויסגעפונען, אז דאס האלט מיר אין א פולקאמענעם געזונט צושטאנד. מיין מאן פלעגט פון מיר שפאסן, וואס איך נעם קרושען זאלץ; איצט נעמט ער זי אליין — און אויך די קינדער. מיין בעסטן דאנק אייך". — מרס. ג. ס.

ווען אייערע מאגן אדער פארדייאונגס אפאראטן אנטזאגן זיך צו פליכטן, אנשטאט אריינגעצווינגען צו ווערן אין אייער קערפער, זאמלט זיך אן און הויבט אן "שפילן" אין אייער איז פראדוצירן שעדלאכן ווייטיקן און גאזן; וואס דאס פאראורזאכט מאגן און גירן קראנקהייטן, הארץ־ברענונג און ווינט אין מאגן.

קרושען איז א קאמבינאציע פון 6 מינעראלע זאלצן, וואס גייט צום סאמע גרונד פון דער צרה. עס סטימולירט צום ערשטן דאס ארויסגיסן פון די מאגן און אנדערע וואסן וואס העלפן דער פארדייאונג, און דערנאך פארזיכערט עס פולקאמע, רעגלמעסיקע, אומפעלערהאפטע אויסרייניקונג יעדן טאג. און מיינט א מזל'דיקע ענדע צו מאגן־קראנקהייט און א באנייטער און הארציקער פארגעניגן פון אייער עסן, ניט האבנדיק קיין מורא אז איר וועט ווידער דארפן באצאלן מיט א פייגלאכער שטראף.

היימאן און העסטרין
בארישטערס, סאליסיטארס און א. וו.
216 — מעקאינטייר בלאק — 216
טעלעפאן 21 627
מר. העסטרינס וואוינונג:
306 סט. דזשאנס עוו., טעל. 53 133

שינביין, מאראזניק און ראבלין
Shinbane, Morosnick & Roblin
Barristers, Solicitors and Notaries
בארישטערס, סאליסיטארס, נאטאריוס
207-8 Confederation Life Bldg.
457 Main St. Opposite City Hall
טעלעפאן 21 345—6

טשערניאק, קאפשטיין און ספיוואק
Barristers, Solicitors, Etc.
460 מיין סטריט
טעלעפאן 24 591 און 24 666

קאנטאר און דארפמאן
ארדוואקאט און נאטארי
CANTOR & DORFMAN
211 קורי בלדג. 233 פארטעדזש עוו.
טעל. 89 225—29 937
רעזידענס:
103 בענערמאן עווע., טעל. 51 353

ה. שולמאן
ארדוואקאט און נאטארי
געלט צו לייען אויף ½* פראצענט
Schulman & Nitikman
213 קאנפעדעריישאן לייף בילדינג
457 מיין סט., אנטקעגן סיטי האל
טעלעפאן 88 462

ש. מילער
בארישטער, סאליסיטאר א. א. וו.
S. MILLER, B.A., LL.B.
505 Paris Bldg., Portage and Garry
Phone 22 203
מר. מילערס וואוינונג:
152 באראוס עווע., טעלעפאן 51 652

מ. אווערבאך
בארישטער, סאליסיטאר נאטארי
און א. וו.
8—824 ראיאל בענק בלדג.
טעלעפאן 86 200
רעז. 435 אבערדין עוו., טעל. 53 354

אויף די ברעגן פון וויניפעג ביטש

אז איר ווילט, רופט עס רייזע איינדרוקן

פון פ. זאלף

1

אז איר ווילט צוקומען צו דער באוואוסטער זומער רעפובליק, וואס ליגט אין שכנות פון אונזער גרויסער וויניפעג, שטייען צו אייך אין דינסט די סאמע לעצטע מאדערנע פארקער־מיטלען: די באקוועמע באן, דער אויטאמאביל און דער עראפלאן. אויב אבער אייערע "צופעליקע" אומשטענדן דערלויבן אייך ניט צו באנוצן זיך מיט אט די אלע ציוויליזירטע מאדערנע פארקער מיטלען, קאנט איר זיך דורכפארן מיט א טראק. ד. ה., עס קלייבן זיך צונויף אויף א באשטימטן זאמל פונקט א געוויסע צאל מענשן, ס'איז ניט קיין חילוק וועלכע — מענשן: בחורים און מיידלאך, יונג און אלט. ס'איז אויך ניט קיין אונטערשייד צי איר קאנט זיי יא, צי איר קאנט זיי ניט, אבער זיי זיינען אזעלכע ווי איר, וועמען דער גורל האט גאר היפשלאך ארומגעשניטן די מעגלאכקייטן — און מען פארט. נישקשה, ס'שאדט ניט. אט גייען נאך היינט פרומע קריסטן, פילגרימען רופט מען זיי, הונדערטער מיילן צופוס אבי צו זיין אין דער הייליקער נצרת, וואו ישוע הנוצרי איז געבארן געווארן. און אז איר ווילט אויך זעען די זומער רעפובליק, וואס מען רופט עס וויניפעג ביטש, און טאקע זיך אויך באנוצן, כאטש איין מאל, מיט אירע נאטור אוצרות, מעגט איר פארן מיט א טראק. אי, וואס, איר וועט זאגן: מען ווערט פארשטויבט — איז אויך גארניט, ס'איז בלאטע...

דערפאר אבער שטייט איר אין דער הויך גאנץ שטייף... ארומגעבונדן און ארומגענומען, ווי סנאפעס קארן, און איר זעהט פריי אנצוקוקן די נאטור ארום און ארום, ווייל איר זייט דאמאלסט העכער פון אלעמען... און אויב די קליינע מחבלים, די ליליפוטלאך — אין פארגלייך מיט אייער ריזיקן טראק — די אויטאמאבילכלאך, טראגן אייך אן פון פאראנט און פון הינטן גאנצע וואלקנס שטויב, וואס טריקנט די גרגרות און שניידט אייך אין די שווארצאפלען, איז דאס אויך גארניט: ס'פארשווינדט סיי ווי באלד. און דערפאר וואס איר זייט א גאנצן זומער געזעסן אין שטאט, ווי אין אן אייזערנער שטייג, קאנט איר ערשט פונ'ם לויפנדן און סקריפנדן טראק, זיך אננעמען מיט לופט ווי פיל אייער הארץ גלוסט...

און נאך א מעלה האט אזא רייזע: ווען אייער מאנסטער, דער טראק, טוט זיך א העפטיקן בויג, א זאך וואס טרעפט גאנץ אפט, איז אויך גארניט. איר צעבוטשקעט זיך גאר מיט א פאר פון אייערע שכנים, ס'איז ניט קיין אונטערשייד צי א בחור אדער א מיידל, וואס האלטן אייך, צוליב דערטרייסלעניש, ביי אייערע לענדן, אבער פאלן — וועט איר קיינמאל ניט. ס'וועלן זיך שוין געפינען הענט, וואס וועלן אייך אונטערכאפן. דאס איז שוין דער כח פונ'ם רבים איבער דעם יחיד, איבער דעם מ'שטיינס געזאגט — אינדיווידואום. און ווער רעדט נאך ווען דער טראק קערט זיך טאקע איבער אין א גראבן, דארפט איר זיך אויך ניט שרעקן טאמער וועט איר געשעדיקט ווערן, ווייל איידער וואס ווען, איידער אזא ריזיקע בריאה קערט זיך איבער, האט איר צייט צו שפרינגען איבער'ן פארקאן, און אויב ס'איז שוין שפעט — פאלט איר. אבער איר פאלט דאך ניט אליין, איר פאלט דאך עפעס קאלעקטיוו... דער שוואכער מין קוויטשעט טאקע דאמאלסט אביסל, באקומט היסטעריק, אבי איר חלש'ט ניט איז שוין גוט. און אויב איר חלש'ט יא, איז אויך ניט קיין אומגליק — רייבט מען אייך מיט אביסל זאמד ביי די שלייפן, און איידער איר קוקט זיך ארום שטייט איר שוין ווידער אויף אייערע אייגענע פיס און מען פארט ווייטער.

ס'איז נאר א שאד, כ'לעבן, וואס די אינטערעסאנטע און שפאסהאפטיקע רייזע געדויערט ניט לאנג, ווארום איידער וואס ס'וועט, לויפן שוין דורך די 4-5 שעה'ן... און איר זעט שוין ארום די מינאראטן פון וויניפעג ביטש.

אט אין אזא ליכטיקן, שיינענדיקן און ווארימען זונטאג בין איך מיט דער גאנצער כליאסטרע אריינגעפארן מיט שטורעם און מיט געזאנג אין דער הייליקער זומער שטאט — וויניפעג ביטש.

2

נאך אין שטאט זייענדיק האב איך געהערט זאגנדיק, אז אונזערע אידישע דאטשניקעס, די איינוואוינער פון וויניפעג ביטש, האבן להבדיל, ווי די ענגלישע גויאים אין גרענד ביטש, געמאכט דאס יאר צווישן זיך א ניט־געשריבענעם און ניט־פארעפנטלאכטן, נאר מער ערן־אפמאך, ניט צו קומען אין קיין שום מגע ומשא מיט די געסט, די "זונטאגס", ווי זיי וואלטן געווען אמת'ע טמאים. ערשטנס טאקע צוליב היגיענע. ד. ה., מיר, "ביטשער", אויסגעבאדענע, אויסגערייניקטע און אויסגעזאלבטע פון זונענשטראלן, זאלן זיך, חלילה, ניט אנרירן אין די שטאטישע אלעדריגעס. עס איז סכנות נפשות. ווען ס'פארבלאנדזשעט אפילו, ווען ס'איז, אן אייגענער מאן צו זיין משפחה, רייבט מען אים אויך גלייך אין וואסער אריין... און, צווייטנס, זיינען מיר דאך ניט קיין פאריער, קיין שקלאפן! מיר זיינען דאך עפעס געקומען אהער זיך אויסרוען נאך א שווערן יאר ארבעט און ניט צו באדינען וועלכע ס'איז געסט. מיר זיינען ניט מחוייב צו פארוואנדלען אונזערע זומער ווילעס אין קרעטשמעס מיט פעקלאך, קימאנעס און סענדוויטשעס.

און, דריטנס, צוליב דעם שווערן קריזיס איז דען מעגלאך היינטיקע צייטן אנצוקארמענען א מחנה הונגעריקע היישעריקן?..

דערפאר האב איך מיט מיין משפחה'לע, זאל מיר געזונט זיין, זיך פארקליבן צווישן ביימער און גראז, וואס די זעלבע דאטשניקעס האבן עס אמאל גערופן פארק... און אונטערגעליינט דאס הארץ ווי ס'געהער צו זיין, אבי ניט צו שטערן די רו פון מיינע ברידער און שוועסטער, וואס רוען אין וויניפעג־ביטש; און מיר זיינען אוועק צום טייך טוב'לען זיך: באדן זיך, הייסט עס.

3

א, גאט, ווי שיין דו ביסט! כ'מיין די נאטור. אזא קליין שטעטל, גרויס ווי א גנניץ, זאל פארמאגן אזא עשירות אין וואסער, א גאנצער ים. א גאנצער יאריד. מענשן, לייבער און לייבעכעס, קריכן ארום ביי דיינע ברעגן, ווי די מוראשקעס אין וואלד. אלץ זשומעט, ברומט און רוישט, ווי די אינדן און די וועלן פון ים. און דער ים נעמט אריין אין זיך די מענשלאכע לייבער וואשט זיי, גלעט זיי און טוליעט זיי צו זיך ווי א געליבטער און שפייט זיי באלד ארויס...

איך שטיי און באטראכט גאטס מעשים. ווילט איר באמת דערקענען גאטס וואונדער, טא קומט איצט, זומער, צו די ברעגן פונ'ם וויניפעג לעיק, וועט איר ערשט דערפילן און דורכגענומען ווערן מיט א רעליגיעזן ציטער. ווען איר וועט זיך אנשטויסן פנים אל פנים מיט זיין געטלאכן באשאף. איר וועט אלט ווערן אין שטאט און אפילו אפלעבן משותלח'ס יארן, וועט איר אויך ניט קענען זעען דאס, וואס איר קענט איצט זעען אט דא ביי די ברעגן פונ'ם לעיק. כחומר ביד היוצר, אדרבה, זאל פרואוון וועלכער ס'איז טעפער מאכן פאר אייך פארשיידענע סארטן טעפ, וועט ער דאך ניט קענען: ס'וועלן זיך צום ענדע געפינען א צוויי דריי טעפלאך, וואס וועלן מוזן זיין ענלאך איינס צום אנדערן. אבער דא זעט איר אזוי פיל אנאטאמישע עקזעמפליארן... און דאך אזוי פארשיידנארטיק; איינס אזוי ניט ענלאך צום אנדערן. איינער פארמאגט קוים זיין נארמאלע וואג, ווייל ער איז בארעכטיקט פון דער נאטור, און דער אנדערע טראגט מיט זיך ארום אזויפיל איבעריקס, ווי ער וואלט ביי עמיצן האבן צוגערויבט... איינעמס טראגט זיך לייכט, רירעווריק, גראציעז, אז אייער עסטעטיש אויג האט הנאה צו קוקן אויף דעם, און דערפאר דעם אנדערנס, רופט גאר ארויס ביי אייך טרויעריקע ודוי געדאנקען...

יא, ס'איז אייך שווער עס אנצוקוקן לאנג, טא ווער זשע הייסט אייך קוקן? טוט, וואס איך טו: מען כאפט זיך אליין און מען שפרינגט אריין ווידער אין וואסער.

דארט מישט זיך שוין אלץ אוים: יונג און אלט, פריש און אלטנבאקנס, שיין און מיאוס, און אלע, ווי די גענז, פלוסקען זיך אינאיינעם. דער לעיק איז גרוים און וואסער סטאיעט פאר אלעמען.

און בשעת מעשה, קוקנדיק אויף דעם מענשלאכן פליישיקן מוראווייניק, פארגעסט אליין, אז דו ביסט עפעס א זינדיקער בן־אדם. עס פארשווינדט פון דיר לגמרי יעדער שמץ פון וועלכע עס איז זינדיקע מחשבות. דו ווערסט הוילע רוחניות...

הפנים אונזערע מאראל היטער אין אמעריקע און אין אנדערע לענדער, און אויך ניט פארגעסנדיק די אידישע "אגודה" לייט אין פוילן, מוזן במחילה זיין זייער גרויסע טפשים, מיט דעם וואס זיי ווילן באקעמפן מיט אלע מיטלען, דעם קורצן "ביידינג סוט". זיי האבן בעסער געדארפט קעמפן פאר א הוילער נאקעטקייט. א, דאמאלסט וואלט שוין די זינד אינגאנצן פארשוואונדן געווארן פון דער זינדיקער ערד... משמעות, אז זיי מוזן טאקע זיין זייער גרויסע שוטים...

4

נאכדעם ווי איר האט זיך שוין אויסגע'טובל'ט, אויסגערייניקט און זיך אויסגע'כשר'ט אין די הייליקע וואסערן פונ'ם וויניפעגער ביטש לעיק, זייט איר שוין א פיל וויניקער בארעכטיקטער בירגער צו מעגן זיך קייקלען אינ'ם שטויב פון די ביטש תושבים. גייט מען זעען באקאנטע, גוטע פריינט און חברים (משמעות, אז די לעצטע געהערן צו דער דריטער קאטעגאריע...)

— א, העלאו! האו־דו־יו־דו! — שרייט מען צו אייך פון אלע זייטן, באגריסונגען אזעלכע, דאכט זיך מיט אזא צעגאסענער ווארימקייט, ווי זייער צעגאסענער לעיק.

— א, ענדלאך זייט איר שוין אויך אן אונזעריקער!

— כאטש אויף לאנג? — פרעגט מען מיר.

— בלויז אויף א זונטאג, — ענטפער איך מיט פארשעמטע, אראפגעלאזענע אויגן. ס'ווערט שטיל ארום מיר. כ'קוק זיך ארום, איך זע ווי פון מיינע באקאנטע, פריינט און חברים איז שוין קיין סימן ניט געבליבן. מען איז זיך צעקראכן.

הפנים, ווי איר זעט, איז טאקע ניט קיין אויסגעטראכטער בלבול, מען האט אונז, זונטאגדיקע געסט אין וויניפעג ביטש ווירקלאך ניט ליב...

5

כאטש איר ווייסט, אז אין וויניפעג־ביטש איז דא גענוג ערטער צו קריגן א אידיש היימיש גלעזל טיי, בפרט אז איר האט נאך אין קעשענע עטלאכע מטבעות, וואס איר האט זיי שוין סיי ווי מקריב געווען אויפ'ן מזבח פונ'ם זונטאגדיקן פיקניק, פונדעסטוועגן, ווילט זיך אייך דווקא טרינקען א גלעזל טיי ביי א היימישן גוטן באקאנטן. עס איז עפעס פריילאכער און אידישלאכער. כ'האב טאקע באלד אויסגעפונען אז מיינער א גוטער באקאנטער רוט זיך שוין דא אוים א פאר וואכן. און דערצו איז ער אזא באקאנטער ביי וועמען איר מוזט, אין משך פון יאר, טרינקען טיי צי איר ווילט יא צי ניין, אמוויניקסטענס כאטש א צענדליק מאל. ער האט ווייזט אויס, אויך אזא שוואכקייט ווי איך צו טרינקען טיי, דווקא אין א היימישער סביבה.

צווישן גערויכטע ביימער אויף א וואראנדע און צווישן א בינשטאק מענשן, ווייבער און קינדער, האב איך אים געטראפן זיצנדיק מיט זיין לאנג חתונה געהאט ווייבל, זיך מאטערנדיק און שוויצנדיק איבער א פאר יונגע הינדלאך (טשיקענס בלע"ז), וועלכע זיינען שוין מער ווי א העלפט אנטרונען געווען (איך דארף דאך אייך ניט דערציילן וואוהין). איר וועט זיך עס שוין אליין אנשטויסן). ער איז געווען, און זיין ווייבל ניט וויניקער פון אים, שטארק פארטאן אין דער אכילה, זיי האבן מיך ניט באמערקט. ערשט ווען איך האב אויסגעשריען אן אויסגעצויגענעם "אלאו" און "מיט א גוטן אפעטיט", האט מען ערשט אויף א ווײַלע אויפגעהויבן די אויגן און מיך אנגעהויבן אנקוקן מיט שטומע בעטנדיקע אויגן, אז איך זאל אויף זיי רחמנות האבן און זיי לאזן "פינישן" דעם דאטשע מאלצייט.

— א דאנק, עסט געזונט, שטערט זיך ניט. איך האב שוין גענעסן, — האב איך אויסגערופן מער צוליב צער בעלי חיים, ווי צוליב עמיק. כ'וואלט נאר חשק געהאט, — האב איך צוגעגעבן, — צו טרינקען מיט אייך איינעם א גלעזל ווארימען טיי, מעג זיין אפילו אן איינגעמאכץ... זיי האבן געשאקלט מיט'ן קאפ אויף ניין, און מיט פולע מיילער תרנגלת האבן זיי מיט מסירת נפש קוים ארויסגעמורמלט: ס'איז איצט גראד ניטא ביי אונז קיין טיי...

— צום טייוול! — שריי איך אוים ברייטלאך, — זאל זיין ניט קיין טיי, גיט מיר כאטש א קאלטן טרונק וואסער.

— וואסער האט איר דאך געוויס?

— איר וועט אזוי גוט זיין, חבר, ארויסגיין צום קארנער, — האט מיין גוטער באקאנטער אין א קאלטבלוטיקן טאן געענטפערט, — דארט שטייט א פלומפ, דארט איז זייער גוטע וואסער.

— א דאנק פאר דער אינפארמאציע, — האב איך א זאג געטאן א קלאפ טוענדיק הינטער זיך די טיר, און איך בין גלאפן ווי אן אונטערגעשאסענער גלייך צום פלומפ. ס'איז טאקע באמת געווען זייער קאלטע וואסער...

אבי אונזערע שטאטישע לשון־הרעניקעס האבן און אויך געהאט אויסגעטראכט אז מען קען שוין אין וויניפעג ביטש אפילו קיין טרונק וואסער ניט קריגן. דאס איז געוויס א ליגן.

6

כ'ליג מיר אזוי אויפ'ן זאמדיקן ברעג און כאפ אויף אויף זיך אביסל גאלדיקע זונען שטראלן — אלצאיינס כ'בין שוין דא — טראכט איך זיך — לאמיך אויך פארזוכן פונ'ם נגידישן מאכל. אגב זאגט מען, אז דאס איז א רפואה צו רעוומאטיזם און צו אנדערע אידישע קרענק... פרואוו איך אויך אריינכאפן די רפואה. ערשט ס'רוקט זיך צו מיר צו א מיטליאריקע, בייביקע אידענע, פארשטייט זיך אין א ביידינג סוט, און פרעגט מיך: דאכט זיך א באקאנטער, שוין לאנג אז איר זייט אין קאנאדע?

— אנטוועט וואס פרעגט איר עס? — ענטפער איך צוריק מיט א פראגע. טוט זי א שווערן זיפץ און דאס פנים ארום צעקנייטשט זיך ווי פון ווייטיק:

— איך זאג עס אנטקעגן דעם, וואס איר, נאך א גרינער, און איר ווייסט שוין וואו וויניפעג ביטש שפארט אן, און איך האב געדארפט פריער זיך אפמוטשען א צוואנציק יאר, איידער איך האב דערזעען אט די ביטש.

— וואס־זשע פארגינט איר מיר ניט דאס פארגעניגן? — פרעג איך, — ס'וועט סטאיען וואסער אויך פאר אייך.

— פרואוו איך זי בארואיקן.

— יעס, איר זייט גערעכט, — טוט זי שוין א קארגן שמייכל, — נאר איך טראכט ס'א וואלט מיר האבן היינט. ווי איר קוקט זיי אן, אט די דאטשניקעס, זיינען עס הוילע גרינע, פונ'ם ערשטן ביז'ן לעצטן...

א דאנק דער אידענעס אינפארמאציע האב איך זיך ערשט גענומען פילן ווי א פיש אין וואסער... ס'איז נאר א שאד געווען, וואס די זון האט זיך אויך גענומען אוועקרוקן פונ'ם וויניפעג ביטש'ער האריזאנט... און מען האט געמוזט נעמען איינפאקן די פעקלאך און פארן אהיים.

1 טאג
נ. פ. פארטנאי, מענעדזשער
געדיינקט! אז מיר קאנען אייך געבן בארינונג אויב איר פאר לאנגט, אין אלע אייערע — דרייקלינינג אדער פארבן
PERTH DYE WORKS LTD. 37 266

פאר
דעם קינדערשען אוועגט מאלצייט קענט איהר ניט סערווירען קיין בעסערען מאכל ווי קעללאגג'ס קארן פלייקס מיט מילך אדער קריעם. אזוי לייכט צו פארדייען. עקסטרא גוט פאר
קינדער

קעללאגג'ס קארן פלייקס זיינען אבסאלוט כשר אונטער דער השגחה פון אגודת הרבנים פון טאראנטא.

Kellogg's
CORN FLAKES

*ווערט בארקויפט ביי אלע גראסערס. ווערט סערווירט אין האטעלען, רעסטאראנען, קאפעטעריעס—אויף דיינערס.

א היים!
ווען איר זייט אוועק פון דער היים
אין
לעווינס
כשר רעסטאראן
49—47 מארטא סטריט
בלויז די סאמע פרישע און בעסטע פראדוקטן ווערן גענוצט אין אונזערע מאלצייטן און שטרייגג כשר בהכשר הרבנים
ליכטיקע רייגע צימערן פאר געסט מיט דער בעסטער באדינונג
פאר התונות, פארטים, באנקעטן א. א. וו. האבן מיר די פיינסטע אקאמאדיישאן מיט א טאנץ פלאר פאר 100 פארלאך.
מיר שטעלן צו מאלצייטן פאר אלע אונטערנעמונגען אויך אויסער אונזער איינענעם פלאץ.
LEVIN'S
Commercial Kosher Restaurant
47-49 Martha St. Ph. 25 219

דער "מילכיקער" וועג צו געזונט
א גלאז ריינע, באַ'טעמ'טע סיטי מילך יעדן טאג מיינט א גלאז געזונט. פאר אלטע און יונגע איז קיין אנדער זאך ניט אזוי גוט.
City Dairy LIMITED
PHONE 87 647

פאלם וואטער איסעס
זיינען געמאכט פון געשמאקע פרוכטן־אין אייערע באליבטע פלייווארס

פרעגט אייער נאענטסטן דילער
אדער טעלעפאנירט
25 838 אדער 25 839
PALM DAIRIES LIMITED

עטרת ישראל שול
לשמוע אל הרנה ואל התפלה
מיטגלידער פון עטרת ישראל שול לאזן וויסן אלע פאטראניזירער גוטע פריינט אז מיר האבן צוגענומען
חזן עקיבא שטיינבערג
פון מאנטרעאל
פאר די קומענדיקע ימים נוראים. און מיר פארקויפן שוין סיטס.
אזוי ווי א גרויסע צאל סיטס זיינען שוין אויספארקויפט געווארן, בעטן מיר אייך קומען וואס פריער און זיך פארזארגן מיט סיטס, כדי איר זאלט ניט דארפן זאגן אז די סיטס וואס איר האלט שוין אן פאר יארן האט מען פארגעבן צו אנדערע.
מיר האפן אז איר וועט קומען אין צייט, ובזכות זה וועלן מיר אלע האבן א כתיבה וחתימה טובה, מיט א גוט יאר.
מיט אכטונג, די קאמיטע,
מר. מאגילעווסקי, פרעזידענט
א קאמיטע זיצט אין שול יעדן אוונט ביז 10 אזייגער צו פארקויפן סיטס.